3 Απριλίου 2013

Ελληνικό Γενικό Προξενείο Βραζιλίας: Μέχρι το 2030 η Βραζιλία μια από τους πέντε μεγαλύτερους καταναλωτές οίνου

Σε μια προσπάθεια να αναδείξει την αναδυόμενη αγορά της Βραζιλίας ως ευκαιρία για τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα το γραφείο ΟΕΥ

του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας που εδρεύει στο Σάο Πάολο της Βραζιλίας παρουσιάζει ένα περιληπτικό προφίλ της αναδυόμενης αυτής αγοράς.

Προοπτική ελληνικώ ν αγροτικώ ν προϊόντων στη βραζιλιανή αγορά

Η Βραζιλία είναι από τους μεγαλύτερους καταναλωτές τροφίμων στον κόσμο. Η ζήτηση θα συνεχίσει να αυξάνεται, καθώς το 54% του πληθυσμού κατατάσσεται πλέον στη μεσαία τάξη C, της οποίας το διαθέσιμο εισόδημα ενισχύθηκε κατά 49,4% μόνο στη διάρκεια του 2011. Αν σε αυτό προστεθεί και το 22% του πληθυσμού που ανήκει στα ανώτερα εισοδηματικά στρώματα A και B, προκύπτει μια ιδιαίτερα ελκυστική, αστική κατά βάση αγορά, για όλων των ειδών τα τρόφιμα.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Βραζιλιανών Βιομηχανιών Τροφίμων – ABIA, η αγορά τροφίμων της χώρας μεγεθύνεται με μέσο ρυθμό 14% το χρόνο την τελευταία πενταετία, ενώ το 2012 ανήλθε σε 130,8 δισ. ευρώ. Ο τομέας της λιανικής αντιπροσωπεύει το 69% της αγοράς, με το υπόλοιπο να αντιστοιχεί στον τομέα των υπηρεσιών εστίασης. Οι εισαγωγές του κλάδου το 2012 ανήλθαν σε 4,36 δισ. ευρώ.

Όσον αφορά το κρασί, η κατά κεφαλήν κατανάλωση είναι ακόμα πολύ χαμηλή (περίπου 2 λίτρα το χρόνο), εκτιμάται, ωστόσο, ότι η Βραζιλία θα εξελιχθεί σε έναν από τους πέντε μεγαλύτερους καταναλωτές του κόσμου μέχρι το 2030. Μεταξύ 2009 και 2011 οι εισαγωγές εμφιαλωμένου κρασιού αυξήθηκαν κατά 50%, ενώ το 2012 έμειναν πρακτικά αμετάβλητες στα 203 εκ. ευρώ.

Επισημαίνουμε πάντως, ότι μαζί με τις σημαντικές ευκαιρίες που αντιπροσωπεύει η Βραζιλία για τον κλάδο τροφίμων – ποτών, επιφυλάσσει και δυσκολίες, τόσο ως προς τον υφιστάμενο και δυνητικό ανταγωνισμό, όσο και ως προς την πρόσβαση στην αγορά, λόγω δασμολογικών και άλλων εμποδίων.

Φυτοϋγειονομικοί περιορισμοί

Η εξαγωγή στη Βραζιλία ακατέργαστων προϊόντων φυτικής προέλευσης και κάθε είδους ζωικής προέλευσης υπόκειται σε περιορισμούς. Ελληνικά γαλακτοκομικά, μέλι, κρέας έστω και παρασκευασμένο, ιχθυηρά έστω και παρασκευασμένα, νωπά και αποξηραμένα φρούτα, νωπά λαχανικά και όσπρια, αποκλείονται από την τοπική αγορά και άρα δεν έχει νόημα η προσπάθεια προώθησής τους.

Εφόσον υπάρχει σχετικό ενδιαφέρον, οι παραγωγοί των εν λόγω προϊόντων πρέπει να διαπιστευθούν ως επιλέξιμοι για την πραγματοποίηση εξαγωγών στη χώρα, είτε ως μεμονωμένες επιχειρήσεις, είτε στο πλαίσιο ευρύτερης διαδικασίας αναγνώρισης της ισοδυναμίας των υγειονομικών / φυτοϋγειονομικών επιθεωρήσεων μεταξύ Ελλάδας και Βραζιλίας. Οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, στην πρώτη περίπτωση, ή οι κλαδικοί φορείς, στη δεύτερη, θα πρέπει να απευθύνονται σχετικά στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ώστε να εκκινήσει διαδικασία επίσημου αιτήματος προς τη Βραζιλία.

Ενημερώνουμε επίσης ότι για τα γαλακτοκομικά και το μέλι βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη διμερής διαπραγμάτευση (αφορά το σύνολο των Ελλήνων παραγωγών), η οποία ωστόσο δεν έχει ολοκληρωθεί, ενώ οι διαρκείς καθυστερήσεις από βραζιλιανής πλευράς, συνήθης πρακτική για την προστασία της εγχώριας βιομηχανίας, δε δημιουργεί ελπίδες για εξέλιξη στο άμεσο μέλλον.

Προστασία προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ

Παρά τις προβλέψεις της Συμφωνίας Πλαισίου μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Βραζιλίας (1995) περί υποχρέωσης αμοιβαίας προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων των δύο μερών, τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ δεν απολαμβάνουν προστασίας στη χώρα παρά μόνο εφόσον καταχωρηθούν στο εθνικό μητρώο γεωγραφικών ενδείξεων. Ισχύουν τα εξής:

- Το βραζιλιανό θεσμικό πλαίσιο προβλέπει δυνατότητα αναγνώρισης ως γεωγραφικών ενδείξεων μόνο ονομασιών που περιλαμβάνουν γεωγραφικό προσδιορισμό. Έτσι, για παράδειγμα, η ονομασία «Φέτα» δε θα μπορούσε να καταχωρηθεί στη Βραζιλία ως γεωγραφική ένδειξη.
- Η κατοχύρωση γεωγραφικών ενδείξεων πραγματοποιείται στο Βραζιλιανό Ινστιτούτο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (INPI). Στην περίπτωση ξένης οντότητας, η αίτηση πρέπει να υποβληθεί από δικηγόρο που διαμένει στη Βραζιλία, με εξουσιοδότηση για τη δικαστική και διοικητική εκπροσώπηση του ενδιαφερόμενου φορέα.
- Ο θεσμός των γεωγραφικών ενδείξεων δεν είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος στη Βραζιλία. Μόνο 40 γεωγραφικές ενδείξεις έχουν καταχωρηθεί στο εθνικό μητρώο, εκ των οποίων 7 αλλοδαπές: Região dos Vinhos Verdes, Porto (Πορτογαλία), Cognac, Champagne (Γαλλία), San Daniele, Franciacorta (Ιταλία), και Napa Valley (ΗΠΑ).

Προώ θηση προϊόντων

Προωθητικές δράσεις όλων των ειδών θα είχαν δυνητικά απήχηση στη Βραζιλία. Ωστόσο, με δεδομένα τη χαμηλή εξοικείωση των Ελλήνων εξαγωγέων με τη χώρα και τις τοπικές ιδιαιτερότητες (προστατευτισμός, γραφειοκρατία, σημασία προσωπικών σχέσεων, δυσκολία με ξένες γλώσσες και υψηλό κόστος), θεωρούμε ότι η συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις είναι η ενδεδειγμένη μέθοδος για την αρχική προσέγγιση της αγοράς, ιδίως όταν στο πλαίσιο της διοργάνωσης δίνεται η δυνατότητα πραγματοποίησης επιχειρηματικών συναντήσεων, σεμιναρίων και γευστικών δοκιμών, οπότε οι συμμετέχοντες εξασφαλίζουν πρόσβαση σε σημαντικό αριθμητικά και ποιοτικά κοινό αγοραστών και καταναλωτών, που θα ήταν δύσκολο να πετύχουν με μεμονωμένες προσπάθειες προώθησης.
Κατάλογος σημαντικών διεθνών εκθέσεων στη Βραζιλία, μεταξύ άλλων και για τον τομέα τροφίμων – ποτών, είναι διαθέσιμος στην πύλη Agora (ιστοσελίδα Γραφείου ΟΕΥ Αγίου Παύλου: www.agora.mfa.gr/br119). Από πλευράς μας επισημαίνουμε ιδιαίτερα τις ExpoVinis (24-26/4/2013) και SIAL (25-28/6/2013), και οι δύο στον Άγιο Παύλο, ως σημαντικές διεθνείς διοργανώσεις που ανταποκρίνονται στο πλαίσιο που περιγράφηκε παραπάνω.

Δύο θέματα χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής σε περίπτωση συμμετοχής σε κάποια εμπορική έκθεση στη χώρα, ή και σε κάθε περίπτωση προσπάθειας προσέγγισης της βραζιλιανής αγοράς:

- Γλώσσα. Χωρίς να αποκλείεται το ενδεχόμενο να βρει κανείς συνομιλητές στην αγγλική, είναι μάλλον εξαίρεση ενώ σε κάθε περίπτωση εκτιμάται περισσότερο η επικοινωνία στην πορτογαλική γλώσσα. Συνιστάται, συνεπώς, οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να αξιολογήσουν θέματα όπως η μετάφραση της ιστοσελίδας τους και η δημιουργία προωθητικού υλικού στην πορτογαλική, ενώ είναι βέβαιο ότι, σε περίπτωση συμμετοχής σε κάποια εμπορική έκθεση, θα χρειαστεί να εξασφαλίσουν προσωπικό που να μιλάει τη

γλώσσα.

- Δείγματα. Υπάρχει δυνατότητα ατελούς εισαγωγής δειγμάτων προϊόντων με σκοπό την προώθησή τους στη χώρα και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, υπό την προϋπόθεση ότι θα επανεξαχθούν στη χώρα προέλευσης. Δεδομένης της πολυπλοκότητας των διαδικασιών εισαγωγής, ακόμα και δειγμάτων, εφιστάται η προσοχή των εξαγωγέων, στο να εκκινούν έγκαιρα τις διαδικασίες αποστολής δειγμάτων και να εξασφαλίζουν ότι οι εμπορικές εκθέσεις στις οποίες ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν, αναλαμβάνουν τη διαδικασία του εκτελωνισμού.

Μια τελευταία παρατήρηση αφορά την αξιοποίηση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ιδιαίτερα δημοφιλή στη Βραζιλία και ιδίως το Facebook, για την προώθηση προϊόντων – πάντα στην πορτογαλική γλώσσα. Η χώρα είναι 4η στον κόσμο σε αριθμό χρηστών μέσων κοινωνικής δικτύωσης και επίσης 4η στο ρυθμό αύξησης των χρηστών του Facebook, που εκτιμάται σήμερα σε 36 εκατομμύρια.